

handling i Rigsdagen gennemført i denne Session, og derfor kun har troet at burde levne sig kort Tid til Udarbejdelsen af nærværende Betænkning.

Medundertegnede T. Schærning maa for sit Vedkommende specielt bemærke Følgende:

Uagtet det foreliggende Forslag ved de Forandringer, Udvalget foreslaaer, er bragt langt nærmere til at blive, hvad det formeentlig bør være, en Lov om Overgangen fra den nærværende Tid med sine Næringsbegrænsninger, til en Tid, hvori Handel, Haandværk og Fabrikbrug kan drives med samme Frihed, som Agerbruget og mange andre vigtige Næringsveie drives nu, og kun de Indskrænkninger blive tilbage, som Politihensyn og maaskee Beskatningshensyn medføre, saa er det dog endnu ikke kommet til virkelig at gjøre Ende paa de Under, det er bestemt til at afhjælpe. Forslaget udgiver sig for at ville have og udjevne Forskellen mellem Kjøbstad og Land med Hensyn til Udøvelsen af Næringsbrug, men det opretholder Forskellen i Benævnelsen mellem de Næringsdrivende i By og Land, det Samme skeer med Hensyn til Vinderne i Kjøbstaden, ogsaa de faae for samme Penge og mod samme Byrder et Adkomstbrev under en anden Benævnelse, altsammen kun for at opbevare Benævnelsen „Borger“ der, hvor den alt for længe siden ikke mere har passet. Med Hensyn til Afstanden, inden hvilken visse Næringsbrug ikke tør afbenyttes, paa det omkring Kjøbstaderne beliggende Land, finder den samme Modsigelse Sted. I Forslaget er denne Bestemmelse ikke benyttet som en forbigaaende Foranstaltning, som et af Tillemplings- og Overgangsmidlerne, derved opretholder Forslaget Troen paa en Ret hos Kjøbstaderne, som det jo iøvrigt underkjenner og vil ophæve, men indskrænker kun Rettens Omraade. I de Dele af Landet, hvor Kjøbstaderne ligge nær, kommer den største Deel af Landdistricterne til vedvarende at savne den Frihed, der tilkommer dem, et Savn, som vil blive følt, saasnart Bevillingsmyndigheden, der meer og meer har virket for deres Frigjørelse, hæmmes i sin Virksomhed, og herpaa maa dog Loven gaae ud. Kun for en kortvarende Overgangstid

kan man med Villighed forlange, at Landet omkring Kjøbstaderne bringes i en saa uheldig og unaturlig Tilstand, hvilken desuden i en ikke fjern Fremtid vil virke skadeligt tilbage paa Kjøbstaderne.

Lovforslaget vedbliver at opretholde den i andre Retninger for længe siden opgivne Handel med Embeder og Bestillinger, thi andet er i Virkeligheden ikke Salget af Næringsbeviser, indrettet efter forskjellige Næringsklasser. Som Skattemiddel er det et Lykkespil; man beskatter forud et Erhverv, om hvis Størrelse hverken Skattetager eller Skatteyder kan have nogen rigtig Forestilling, man berører Beskatningsgjenstanden i det uheldigste Dieblit og tilveiebringer kun et ringe Udbytte. Som Overgangsmiddel for en vis begrænset Tid, med stadig aftagende Satser, kan maaskee disse Bevillings salg have sin Nytte, men brugt til meer og til andet bringer det Loven i Modsigning med sig selv.

Men fremfor Alt ere de i Udkastet bibeholdt Næringsinddelinger i Strid med en sund Udvikling af Næringsvæsenet og finde, saavidt Minoriteten kan skønne, deres Retfærdiggjørelse alene i Dnket om at holde fast ved Handlen med Næringsbeviser (Næringsborgerkab). Enhver kan jo ved at kjøbe alle Arter af Næringsbeviser for Haandværk drive alle de Haandteringer, som de lyde paa, han kan ved Hjælp af §. 19 i en ikke ringe Grad liste sig bort fra de fastsatte Begrænsninger. Her er ligesom med Kunst udstrøet en Sæd til Strid med Skattemyndigheden og mellem Næringsklasserne indbyrdes. Saalænge disse Sammendragninger af flere sondrede Laage til nye Laagsslægter stod i Forslaget som en middelbar, men øieblikkelig Udhuling af Laagsvæsenets egentlige Kerne, Afsondring og Eneret efter forudgaaende Prøver, saa kunde der tillægges dem en anden Betydning end den, at gjøre Handlen med Næringsbeviser mere indbringende, men efterat Udvalget er kommet bort fra denne Maade at omgaae Laagene paa og har foreslaaet at fastsætte 1862 som det Tidspunct, da de tvungne Laag ophøre, saa ophøre hine Næringsforbindelser at have nogen virkelig Betydning, der bliver kun Byrden af visse hæmmende Bestemmelser tilbage. Det er